

Cultura i Espectacles

La historiadora de l'art Judit Subirachs descobreix per sorpresa que fa deu anys van destruir un temple avantguardista de Gavà amb escultures del seu pare

De capella a vàter

Maria Palau
BARCELONA

Durant la tasca de catalogació de l'obra completa del seu pare, Josep Maria Subirachs, la historiadora de l'art Judit Subirachs es va trobar una sorpresa molt desagradable. La capella de l'Assumpció de Gavà, una obra d'avantguarda que el 1968 va unir els genis de l'arquitecte Joan Barangé, del pintor Josep Maria Mejan i de l'escultor Subirachs, va ser destruïda sense contemplacions el 2006. Judit Subirachs va descobrir horroritzada l'any passat que en els interiors d'aquest edifici tan singular s'hi havien construït els vàters d'un geriàtric i que tot el seu encant artístic havia estat arrasat.

La filla del reputat escultor explicarà aquest cas tan lamentable de destrucció de patrimoni artístic en una conferència, dissabte, dins de la IX Trobada de Centres d'Estudis i d'Estudiosos d'Eramprunyà, que tindrà lloc al Museu de Viladecans.

El repte és donar a coèixer uns fets que han passat totalment desapercebuts i denunciar la incomprendible falta de sensibilitat que fa deu anys va dur una administració pública (l'Ajuntament de Gavà, que va concedir el permís d'obres) i uns arquitectes (Gemma Cristià i Albert Que, responsables de la radical reforma) a fer desaparèixer tot d'una un llegat artístic amb unes particularitats úniques. "Hem perdut un conjunt molt interessant i representatiu del nou concepte d'art sacre que alguns artistes van introduir als anys seixanta. Era un magnífic exemple d'integració de les arts que fu-

Conjunt escultòric que Subirachs va crear per a la capella de l'Assumpció ■ RAIMON CAMPRUBÍ

sionava arquitectura, escultura, mobiliari i vitralleria", subratlla Subirachs.

La filla de l'escultor, els hereus de l'arquitecte Barangé (que, justament, va morir el 2006) i el pintor

Mejan, l'únic supervivent d'aquella aventura artística, exigeixen "explicacions" perquè l'actuació destructora "ha vulnerat greument la llei de propietat intel·lectual". De moment, l'únic que han ob-

tingut és un gest "d'aver-gonyiment" del consistori de Gavà, per bé que aquest també els ha deixat clar que si va donar llicència al desmantellament de la capella és perquè no estava inventariada en el catàleg

de béns patrimonials de la població.

La història de la construcció d'aquest temple, situat al cèntric carrer Àngela Roca, és peculiar. L'empresa de sanitaris Roca va cedir uns terrenys i va finançar l'edificació d'un convent i altres instal·lacions per a l'orde de religioses de l'Assumpció. El disseny de la capella es va encarregar a l'arquitecte Barangé, que va optar per un projecte d'espai racionalista i funcional, sobri i auster. Una planta d'una sola nau en la qual destacaven les vidrieres de Mejan, un treball abstracte que dotava l'edifici d'una simfonia de colors i de llum. Barangé també va comptar amb el talent de Subirachs, que va gestar "un crucifix de bronze d'estil expressionista que penjava del sostre, el sagrari i tres elements de formigó encofrat amb estudiades diferenciacions texturals: l'altar, l'ambó i la seu. Totes les obres estaven col·locades al presbiteri", detalla la filla de l'artista, que recorda que el temple estava obert a les visites els dies festius.

L'any 1978 les monges de l'Assumpció van deixar el complex, que, per intermediació de Càritas, va passar a ser ocupat per una altra comunitat, la de les Germanes dels Pobres. Aquestes monges ja van dur a terme unes primeres obres de reforma del conjunt per adaptar-lo a l'ús de geriàtric, "però van ser molt respectuoses amb l'obra dels tres artistes", precisa Subirachs. Les coses van anar d'una altra manera quan aquest orde va decidir, el 2004, vendre la finca a una societat privada laica, la Residència San Lorenzo, que dos anys després va tirar endavant

la reforma que va ser origen de tots els mals. Amb el vistiplau de l'Ajuntament, que va aprovar el projecte d'obres presentat per la nova propietat, es va enderrocar la façana sud de la capella, així com tots els seus interiors: vitralls i peces escultòriques. "Ho van fer per ignorància, per menyspreu o per indiferència, però el cas és que ho van fer", exclama Subirachs.

La filla de l'escultor i el pintor Mejan no han parat d'investigar des que van descobrir el desastre. I no pararan fins a esclarir-lo del tot. Hi ha molts punts foscos: per exemple, com és possible que les Germanes dels Pobres es poguessin vendre el complex. Mejan també s'ha posat en contacte amb el Bisbat perquè no té clar que es pugui destruir sense ma-

L'espai espiritual, projectat artísticament, és ara els serveis d'un geriàtric

nies una capella sense que abans s'hagi procedit a la seva dessacralització. El pintor barceloní, molt disgustat, està lluitant perquè els interiors del temple es reconstrueixin, mentre que a Judit Subirachs la pertorba un interrogant: podria ser que algun dels elements escultòrics de Subirachs, com ara el crucifix, estigui amagat en algun lloc? "De moment, tothom fa el desentès, però no em rendiré", avisa. ■